

Tungen lige i munden

3. seminar om aktuel forskning i dansk som andetsprog

15. marts 2006

PROGRAM:

9.45 Martha Karrebæk: *'Må jeg være med?'* Tosprogede børnehavebørns brug af og tilegnelse af dansk

Andelen af tosprogede børn i de danske børnehaver er steget siden regeringens indførelse af det obligatoriske tilbud om sprogstimulering. Men vi ved stadig ikke ret meget om, hvad der sker i børnehaverne rent sprogligt, endsige om, hvordan de tosprogede børn går til den store opgave, det er at lære dansk. Det vil jeg vise eksempler på fra et feltarbejde foretaget i en dansk børnehave. Fokus ligger på børnene selv, og især på, hvordan tosprogede børn kan bruge deres sproglige ressourcer til at lege med andre børn og igennem den naturlige interaktion hjælpes i deres tilegnelse af dansk som andetsprog.

10.30 Karen Margrethe Pedersen: Flersproglig norm og dansk som andetsprog

I den dansk-tyske grænseregion tilegner flere grupper sig dansk som andetsprog. En helt ny gruppe består af tyske gymnasieelever i en dansk-tysk Europaklasse, som bliver undervist dels i Danmark, dels i Tyskland. De udvikler dansk i et mangfoldigt sprogligt rum på Tønder Gymnasium, som er et virtuelt gymnasium. I klassen spiller dansk, tysk og engelsk en rolle både på intra- og internettet og som undervisningssprog, og på baggrund af foreløbige analyser vil jeg diskutere en flersproglig norm i forhold til andetsprogstilegnelse, sproglig variation og identitet.

11.15 Christian Horst: Fortolkningspositioner og den flerkulturelle virkelighed. Om brug, misbrug og ikke-brug af forskning i den samfundsmæssige dialog om modersmålsundervisningen

Modersmål og andetsprog er hyppige markører i den integrationspolitiske debat. Oplægget vil ved hjælp af eksempler prøve at indkredse forskellige fortolkningspositioner og deres brug af evidensbaseret forskning i dette felt

13.00 Rineke Brouwer & Gitte R. Hougaard: En samtale for andetsproglæring

Vores oplæg tager udgangspunkt i analyser af samtaler mellem andetsprogstalende og danskere. I oplægget vil vi vise hvordan nogle af disse samtaler bliver konstrueret som 'samtaler for læring', dvs. at samtalerne har bestemte træk tilfælles med det, vi normalt opfatter som traditionel sprogundervisning. Analyserne vil danne udgangspunkt for en diskussion af, hvad man bør og kan undervise i, når man underviser i samtalefærdighed.

13.45 Karen Lund: Barrierer og muligheder for den sproglige udvikling i den faglige udvikling

14.30 Pia Quist: Multietnolekt som en del af stilistiske praksisser i storbyen

I forskellige europæiske storbyer har man gennem en årrække kunnet konstatere at nye sproglige varieteter spirer frem blandt unge som er vokset op i etnisk blandede områder. I København har jeg kaldt dette fænomen for multietnolekt for med denne term at understrege det *multietniske* miljø som sprogbrugen er vokset ud af (i modsætning til en *etnolekt*). Der har været en tendens til at gå til beskrivelsen af disse varieteter med en dialektologs briller (som fx i Quist 2000), på den måde at forstå at man har været optaget af sprogligt at afgrænse varietetens afvigelser i relation til standardsproget. Hvis vi imidlertid ønsker en dybere forståelse af multietnolekters sociale betydningsside, kan det være konstruktivt at "glemme" varietetsperspektivet for en stund for i stedet at se på hvordan det at tale som "en indvandrer" indgår som en stilistisk ressource blandt mange forskellige ressourcer i storbyens fællesskaber. Det har jeg blandt andet gjort i min afhandling *Stilistiske praksisser i storbyens heterogene skole*, og det er den vinkel jeg vil lægge på fænomenet i mit foredrag.

15.30 Bergthora Kristiansdóttir: Tvetungethed i skolens danskfag

Folkeskolens curriculum indeholder to danskfag, dansk og dansk som andetsprog. Disse to fag beskrives og omtales vidt forskelligt i de statslige bestemmelser; fx betyder *styrket danskundervisning* flere dansktimer, når der refereres til faget dansk, mens *styrket danskundervisning* betyder spredning af tosprogede elever, når der refereres til faget dansk som andetsprog. I oplægget fokuseres der på forskelsanvisende curriculære bestemmelser i skolens danskfag.

